

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Catechesis Pverilis

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1543

VD16 M 2628

De Bonis Operibvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33561

iustificamur, donamur spiritu sancto, quem ita concipiunt corda, cum audiunt **E**uangelium et ei assentiuntur, ac fide se sustentant in paucibus. **H**ic docet **P**aulus ad **G**alatas, **V**t promissionem spiritus accipiamus per fidem. **H**æc acceptio spiritus sancti, uocatur regeneratio, seu renouatio, & est inchoatio uitæ æternæ in nobis, sicut **C**hristus inquit, **H**æc est uita æterna, ut cognoscant te **D**eum uerum, & quem misisti **I**esum **C**hristum.

Hactenus de iustificatione & de fide diximus quæ in quotidiana experientia fiunt illustriora. **N**am hæc doctrina semper in cõspectu esse debet, ut teneamus firmam consolationem, & ut possimus inuocare **D**eum. **N**am sine hac fide nulla est uera inuocatio, sine hac fide non apprehenditur pontifex et mediator **C**hristus.

DE BONIS

OPERIBVS.

HACTENVS de iustificatione et fide dictum est. **I**nchoatur autem in iustificationis noua obedientia. **I**deo tradenda est doctrina de bonis operibus. **T**ria autem queruntur de bonis operibus. **P**rimum, quæ opera postuletur. **S**ecundũ, quomodo illa imperfecta

I 2

obediẽtia

obedientia placeat Deo. **Tertium**, quomodo admittatur gratia.

Quæ requiruntur?

Requiruntur opera lege Dei præcepta, non tantum externa, sed etiam interiores motus. **Necessse** est enim legem in nobis inchoari, sicut **Christus** ait, **Nisi** abundauerit iustitia uestra etc. **Item**, **Si** uis ingredi in uitam, serua mandata. **Ergo** requiritur obedientia, quæ sic inchoatur in nobis, cum fides ad contritionem accessit, iam peccatum displicet, et cupimus Deo, quem agnouimus, obedire. **Ita** primum concipitur bonum propositum, ut uocant. **Inchoantur** ergo iam in corde motus consentientes legi Dei, timor, fiducia, dilectio Dei, inuocatio, patientia, ueritas, castitas, dilectio proximi, cura Reipublicæ. **Hæ** uirtutes fiunt spiritu sancto impellente corda & crescunt cum eas exercemus sicut scriptum est, **Habenti** dabitur etc. **Quanquam** autem in renatis bona opera sunt motus spiritus sancti, tamen spiritus sanctus mouet per uerbum, & oportet nos habere testimonium quæ opera placeant Deo, ne decepti alia opera suscipiamus. **Ideo** cum oporteat nos regi uerbo, dictum est nominatim

minatim illa opera postulari, quæ in decalogo præcepta sunt. **E**t si enim non est posita lex iusto, quod ad accusandum attinet, tamen est ei posita, quatenus docet eum, & requirit obedientiam, iuxta illud, **O**mnis scriptura diuinitus inspirata, utilis est ad docendum, arguendum etc.

Quomodo placet in perfecta obedientia?

Necessaria est obedientia, & tamen sciendum est, eam procul abesse à perfectione, nec satis facere legi Dei, & adhuc hæere in nobis reliquias peccati. **Q**uare persona non est iusta, id est, accepta coram Deo propter propriam mundiciam, iuxta illud, **N**on iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. **P**lacet autem persona fide per misericordiam propter **C**hristum, ut supra dictum est. **D**einde placet & inchoata obedientia, quia sumus facti filij, & credimus propter **C**hristum condonari nobis indignitatem nostram. **V**trumque igitur sciri necesse est, ut fiducia propriæ iustitiæ, & desperatio animis eximantur. **N**am agnitio infirmitatis nostræ humiliat nos, incutit terrores, & exuscitat poenitentiam.

nitentiam. Rursus autem ingens consolatio est, quòd pij in tanta infirmitate tamen norunt certo statuendum esse, quòd placeat Deo propter Christum. Deinde quòd Deo etiam hæc inquinata & imperfecta obedientia placeat, quia sumus inserti Christo, sicut Paulus inquit, Nulla nunc damnatio est his, qui in Christo Iesu ambulant. Tanta magnitudo misericordie maxime accendere nos debet ad bene operandum, et ad sustinendas ærumnas omnis generis, quia discimus ex Euangelio, quomodo placeat in tanta infirmitate obedientia nostra.

CAUSSAE HORTANTES
ad bene operandum.

Necessitas, quæ triplex est. **Prima**, quia Deus mandavit ut obediamus. **Secunda** quia non potest existere fides in ijs, qui non agunt poenitentiam, sed laxant frenum cupiditatibus. **Tertia**, quia fides extinguitur, si non exerceatur in inuocatione, afflictionibus, & bonis operibus. Semper enim operibus debet præire fides, ut cogitet mens se uelle obedire Deo, & hoc opus placere Deo propter Christum, & roget ut regatur à Deo. Sic Dauid in sua uocatione constituit se uelle obedire Deo, & sentit illa opera uocationis Deo placere,

ere, propter promissam misericordiam, & rogat ut Deus uocationem eius gubernet, hoc modo exercenda est fides in omnibus operibus. **Quarta**, inuitant ad bene operandum & promissiones additæ operibus ac præmia. **H**abet enim bona opera piorum præmia corporalia et spiritualia, ut docet quartum præceptum, **H**onora patrem & matrem ut sis longæuus super terram. **D**ate & dabitur uobis etc. **E**st autem & in his promissionibus exercenda fides, cum damus eleemosynam, credamus **D**eum tamen conseruaturum esse facultates nostras, credamus & petamus augeri dona spiritualia, sicut **A**ugustinus inquit, **D**ilectio meretur augeri dilectionem. **E**xemplum egregium propositum in historia **S**areptane mulieris, quæ iussa ab **H**elia, primum ipsi dat cibos quos solos habebat reliquos, et expectabat auxilium à **D**eo, ita **D**eus auxit illos cibos, postea ornauit eam & alijs donis. **I**ta & nos exerceamus fidem in inuocatione in omnibus periculis, negocijs, & actionibus, & obediamus **D**eo, petentes & expectantes ab ipso auxilium.

Quomodo amittitur Gratia?

I 4

Dictum

DICTUM est in sanctis manere peccata, sed tamen discrimen tenendum est. Quedam sunt eiusmodi, ut simul existere fides & gratia possint. Alia excutiunt fidem & gratiam. Hoc discrimen tradit Paulus, Roman. 8. Si secundum carnem uiuetis moriemini, si autem spiritu actiones carnis mortificabitur, uiuetis. Manet enim in sanctis naturalis infirmitas, concupiscentia, & multi uitiosi affectus. Sed quia his non obtemperant sancti, uerum repugnant & agnoscunt sibi condonari hanc infirmitatem propter Christum, hæc peccata dicuntur uenialia, hoc est, talia quæ sanctis condonantur, & propter quæ non amittunt fidem & spiritum sanctum. Est igitur peccatum ueniale uitiosus affectus, cui non obtemperant pii, sed repugnant, & credunt sibi eam infirmitatem propter Christum condonari. Sed quando non repugnant, uerum obtemperant uitiosis affectibus contra conscientiam, fiunt peccata mortalia, id est, propter quæ illi, qui fuerant iusti, amittunt fidem & spiritum sanctum, & propter quæ fiunt rei mortis æternæ, sicut Paulus inquit, Fornicatores, adulteri, homicidæ non possidebunt regnum Dei. Teneamus igitur hoc discrimen, ne simus ignaui,

nec

**Peccatum
ueniale qd**

peccata dicuntur uenialia, hoc est, talia quæ sanctis condonantur, & propter quæ non amittunt fidem & spiritum sanctum. Est igitur peccatum ueniale uitiosus affectus, cui non obtemperant pii, sed repugnant, & credunt sibi eam infirmitatem propter Christum condonari. Sed quando non repugnant, uerum obtemperant uitiosis affectibus contra conscientiam, fiunt peccata mortalia, id est, propter quæ illi, qui fuerant iusti, amittunt fidem & spiritum sanctum, & propter quæ fiunt rei mortis æternæ, sicut Paulus inquit, Fornicatores, adulteri, homicidæ non possidebunt regnum Dei. Teneamus igitur hoc discrimen, ne simus ignaui,

nec laxemus frenum cupiditatibus, ne amittamus dona **O**ci, sed meminerimus assidue tanquam in acie standum esse, ad cauendas insidias diaboli, & reprimendos uiciosos motus, ad excitandam inuocationem & fidem in tantis uitae periculis, quae & maiora & plura sunt, quam ut intelligi aut prospici à nobis possint. Ideo promissus est spiritus sanctus, ut nos adiuuet & gubernet. **G**ubernat autem non otiosos & ignauos, sed repugnantes peccato, sicut **P**aulus hortatur, ut curemus ne frustra acceperimus gratiam. **E**t si autem, ut ante dictum est, concupiscentia et uiosus motus, quibus repugnant pii, fiunt uenialia peccata, tamen & horum magnitudo agnosci debet. **N**on enim sunt leues morbi, dubitatio de ira & misericordia **D**eï, securitas, diffidentia, non ardere dilectione **D**eï, non ardentem inuocare **D**eum, fremere aduersus **D**eum in afflictionibus. **H**æc uitia non intelligit ratio humana, ideo contemnit peccata uenialia, sed pii sciunt non esse extenuanda. **N**am concupiscentia cum suis fructibus est re ipsa mortale peccatum, in non renatis & longè maius malum est, quam ut eius magnitudo à ratione perspici possit. **I**deo pii hos morbos agnoscant, & uerè perhorrescant, cum cernent

quomodo repugnat natura hominis uoluntati
 Dei, sicut Paulus inquit, **I**nfoelix ego homo.
 Rursus autem erigant se fide, & sibi ignosci
 credant, & serio repugnent illis morbis. Hoc
 certamen est uera poenitentia piorum, in qua
 crescit nouitas spiritualis, & concipiuntur no-
 ui & ardentiores motus spirituales, sicut in-
 quit Paulus, **E**xterior noster homo corrumpi-
 tur, sed interior renouatur. Et ad Colos. **I**ndu-
 te nouum hominem, qui renouatur agnitione
 Dei ad imaginem eius, qui condidit eum. Et ad
 Corinthios, **I**n eandem imaginem transforma-
 mur, à gloria in gloriam.

DE SACRAMENTIS.

Quid est sacramentum?

Propriè est ceremonia in **E**uangelio insti-
 tuta, cui est addida promissio **E**uangelij.

Quot sunt?

Tria recte numerantur, **B**aptismus, **A**bsol-
 lutio, **C**œna Domini. **B**aptismus est im-
 mersio in aquam, quæ fit cum hac admi-
 randa benedictione, **E**go baptiso te in nomine
 patris, & filij, et spiritus sancti. Et ad quid fiat
 baptis-